

Terör Örgütlerinde Dil Kullanımı

ve

Terörist Söylemlerin Dil Bilimsel Yöntemlerle Meşrulaştırılması

Süer Eker, Başkent Üniversitesi, Ankara

Özet

Dilbilimsel bir deneme niteliğindeki bu çalışmada, kendisini siyasal platforma oturtmaya, ulusal ve uluslararası alanda meşruiyet kazanmaya yönelik bir strateji ile eylemlerini sürdüren terör örgütlerinin bölücü türünün dil kullanımı üzerinde durulacaktır. Bu amaçla mevcut fiili duruma ve terörizm kavramı içinde bölücü terörün yerine kısaca temas edildikten sonra, 'politik jargon' olarak adlandırılabilir özel dille ilgili görüşler ifade edilecektir. Bu çerçevede, örgütbaşının ve örgütünün jargonu ile bazı tespitler orta koyulacak, ardından örgüt ve yandaşlarının dilbilimsel yanıltmaca ve manipülasyonlardan söz edilecektir. Dilin yönlendirilerek kullanılmasıyla ilgili küçük bir örnek gazete haberi, dilbilimsel bakımdan yorumlanacaktır. Son olarak metinde yer alan hususlara açıklık getirmesi amacıyla, güvenlik güçlerinin ve terör örgütünün söylemleri ve bölücübaşı ile ilgili stereotip söylemler üç ayrı tablo hâlinde verilecektir.

Anahtar kelimeler: terör, bölücü terör, politik dilbilim, yanıltmaca, dil ve ideoloji

0. Giriş

Terörle mücadele, devletin ve rejimin bekasını sağlamada sözcüklerin seçimi hayati derecede önemlidir. Sözcükler savaşın ya da terörün aracı olarak kullanılabilir. Terör örgütlerine, siyasal ve askerî kimlik kazandırarak onlara meşruiyet sağlamak amacıyla olan çevreler, sözcükleri manipüle etmektedirler.

Devlet güçleri tarafından *teröristler*, *terör örgütü* vb. sıfatlarla anılan terör örgütleri ve elebaşları için *komutan*, örgüt militanları için *gerilla*, *asker*; bunların teşkilatlanmaları için *birlik*, *karargah*, *kuvvet*; terör faaliyetleriyle ilgili *savaş*, *dağdaki kuvvetler*, *ateşkes*, *görüşme* vb. terimlerin kullanılması, sözcüklerin anlamlarını ve bağlamlarını tahrif ederek bu örgütlerin hedeflerine ulaşmasına yardım eder.

Devletin ve rejimin karşısında, dilin imkânlarından bilinçli ve etkili olarak yararlanan gruplar vardır.

1. Mevcut Siyasi ve Fiilî Durum

Türk Devleti, kendisini bölmeye, parçalamaya, anayasal düzeni değiştirmeye ya da yıkmaya odaklanmış, siyasi yelpazenin en sağından en soluna değin silahlı organize gruplar ve bunların legal uzantıları ile yasalara dayalı olarak mücadele etmektedir. Bu süreçte, güvenlik güçlerinin karşısında, üst düzey elebaşlarının entelektüel birikimi bulunan, medyayı, elektronik ağı iyi kullanan, çoğu diaspora destekli, yabancı ülkelerden malî ve lojistik yardım gören, ciddi eğitim süreçlerinden geçmiş, amaçlarına ulaşmak üzere şiddeti esas alan, ölme ve öldürmeyi sıradanlaştırmış örgütler bulunmaktadır.

Aşırı sağ, bölücü veya Marksist tabanlı bu örgütler hedeflerine ulaşmak üzere *şiddete dayalı* ve *şiddete dayalı olmayan devrim tekniklerini* kullanmaktadırlar. Devletin otoritesini tanımamaya, sarsmaya odaklı şiddete dayalı olmayan teknikler arasında genel grevler, kitlesel gösteriler, sivil itaatsizlik eylemleri, basın açıklamaları, yöresel bayramlar, imza kampanyaları, cenaze törenleri vb.

sıralanabilir. Bu teknik, geniş ve kısırtılmış kitlelerin ‘eylemsellik’lerine dayalıdır. Şiddete dayalı olmayan hareketler, çoğu zaman, şiddete dayalı kampanyaların başlangıç aşaması, müteakip aşamalarda ise ‘savaşım’ın cephesidir (bk. Kishore 1989: 5-8).

2. Mevcut Dil Bilimsel Durum

Teröristlerin hedeflerine ulaşmak için silahtan daha etkili olan propaganda yöntemlerinden yararlandığını biliyoruz. Rejim muhalifi terör örgütleri genellikle saldırgan, uzlaşmaz söylemlerle kendi ideolojilerini yansıtan bir jargonu benimserken, özellikle bölücü terör örgütü, örgütbaşının yönergeleriyle, eylemlerinin meşruiyet sınırları içinde değerlendirilmesini, ayrılıkçı kampanyanın uluslararası toplumun ilgi hatta müdahale alanına girmesini sağlayabilecek kontrollü söylemler geliştirmektedir. Bu söylemin tehdit ve saldırganlık düzeyinin, örgütbaşının kontrolünden uzaklaştıkça arttığı; kontrolüne girdikçe barışçıl söylemli ‘yüzey yapı’nın altına, ‘derin yapı’ya ilişitirildiği görülmektedir.

Güvenlik güçlerinin ise ilgili mevzuat çerçevesinde bu örgütlerin yasadışı niteliğini vurgulamaya, dil ile ilgili manipülasyonlarını bloke etmeye yönelik söylemler kullandığı dikkati çekmektedir (bk. Tablo 1). Aktif mücadelenin dışında kalan çevrelerin söylemleri ise niyet ve maksada bağlı olarak ‘Bebek Katili’nden ‘sayın’a (!) değin uzanan geniş bir payda yer almaktadır (bk. Tablo 3).

3. Terörizm Kavramı ve Bölücü Terör

Kelimelerin seçimi, çoğu zaman farklı bakış açılarını da yansıtır: *Ahmet cimridir* veya *Ahmet tutumludur* cümleleri nesnel bir gerçekliğin, farklı biçimlerde değerlendirilme tarzlarını yansıtır. Bu tür leksik seçimler özellikle politik söylemlerde önemlidir. Avustralya beyazlara göre *iskân edilmiş*, yerlilere göre *işgal edilmiştir*; Amerika *keşfedilmiş* veya Amerika yerlileri *katledilmiştir*. İran örneğinde, rejim karşıtı kesim kesimleri için *Halkın Mücahitleri* olan örgüt, rejim için *Halkın Münafıkları*dır.

Latince ‘korkutmak’ anlamındaki *terrêre*’den türeyen *terörist*’in temel anlamı, ‘korkutan’dır. Terörist kampanyalar, amaçlarına ulaşabilmek için hedef kitlede dehşet ve korku yaratmayı amaçlayan psikolojik savaşın parçasıdır. Terörizm modern dünyanın en tartışmalı kavramlarından biridir. Aynı politik gruplar farklı çevreler tarafından *teröristler* veya *kurtuluş savaşçıları* olarak nitelendirilebilmektedir. Filistinlilere göre İsrail, İsraililere göre Filistinliler teröristtir. Amerikalılara göre Iraklı direnişçiler, direnişçilere göre Amerikalılar teröristtir. Ancak kitle iletişim ve basın-yayın dünyasını en iyi yöneten çevreler, terörist teriminin çerçevesini ve hedef aldığı grupları belirler. BBC gibi kimi yayın kuruluşlarının ise ‘terör’, ‘terörist’ terimlerini kimin gerçekten terörist olduğunun bilinemeyeceği savıyla kullanmamaya çalıştığı bilinmektedir.¹

¹‘Terörist kelimesinin kullanımı BBC’de yasak değildir. Ancak BBC, objektif kalmak amacıyla bu kelimeyi çok dikkatli kullanır. Dinleyici ve izleyicinin olayları anlamasına yardımcı olacak biçimde haber vermeye gayret eder. Habere konu olanların kimliği hakkında dinleyicilerin ve izleyicilerin kendilerinin karar vermesini hedefler. BBC şiddet olayları ile ilgili haber yaparken kullanacağı dile ilişkin olarak çok dikkatli davranmaya çalışır. Fakat asıl amacımız bütün haberleri doğru, tam ve sorumlu şekilde aktarmaktır. Bu tür şiddet olaylarını gerçekleştirenlerden söz ederken her olayın özgül koşullarını göz önüne alarak, bombacılar, saldırganlar, silahlı kişiler, adam kaçıranlar, isyancılar, militanlar ve benzeri daha tanımlayıcı kelimeler kullanmayı tercih

1945'ten bu yana tutulan kayıtlara göre terörizmin dört türü vardır: *bölücü, ulusal devrimci, uluslararası devrimci ve sağ kanat terörizm*. Terör örgütlerinin bölücü türü, mevcut bir devletten ayrılarak bağımsız devlet kurmayı veya başka bir devletle birleşmeyi hedef alan organizasyonlardır. Bu organizasyonlar genellikle yasal ya da yasa dışı siyasal partilerden gelişir. Bölücü teröristler, belirli bir coğrafi bölge üzerinde tarihi hak iddialarına dayalı ortak bir söylem etrafında birleşen etnik grupların üyeleridir (bk. Atkins 1992: 10).

Terörün Türkiye'deki tanımı, Terörle Mücadele Kanunu'ndaki tanıma dayalıdır.² Bölücü terör örgütü ise eylemlerini 'meşru savunma' olarak kabul etmektedir (!). Örgüte göre terör '*Meşru savunma sınırlarını aşan tüm şiddet biçimleri*' aşan şiddet'tir. 'Türk işgal ve ilhakı'na son vermeyi amaçlayan (!), bu yolda konjonktürel çözüm formülleri olarak '*otonomi, federasyon, konfederasyon, barış ve demokratik birlik çözümü*' (!) gibi kavramları gündeme getiren terör örgütüne karşı Türkiye Cumhuriyeti'nin, yürüttüğü mücadele, onu bütünüyle etkisiz duruma getirip yok etmek üzere, uluslararası arenada örgütün terörist kimliğinin altını çizmeye ve onu muhatap kabul etmemeye dayalıdır. Terör örgütünün temel stratejisi ise *aktif saldırıdan aktif savunma* aşamasına geçtiğini ilan ederek *ateşkes, barış, geri çekilme, görüşme, diyalog, çözüm* vb. söylemlerle Türkiye Cumhuriyeti'nin inkâr politikasını değiştirmesini (!) sağlamak, terörist imajından sıyrılmak ve uluslararası dünyadaki tecridine son vermektir. 1960'lı yıllarda Devrimci Doğu Kültür Ocakları dönemine değin uzanan Marksist tabanlı, kürtcü gelenekle beslenen örgüt, bugün arkaik Marksizm, şiddet kültürü ve uluslararası konjonktür sarmalında yeni bir dil ve üslup geliştirmeye çalışmaktadır.

4. Politik Jargonlar

Farklı ideolojilerin klişeleri, sloganları, terminolojileri ideoloji mensuplarının düşüncelerini biçimlendirmekte, yönlendirmektedir. Bu terim, klişe, slogan vb. söylemlerin kaynağı, ideolojilerin dünyaya bakışı ve dünyayı kavrayış tarzlarıdır. Marksist söylemin *sömürü, sömüren, sömürülen; ezen, ezilen* vb. terimlerine karşılık, dinî referans alan çevrelerde *istikbar, müstekbir, mustazaf, hizbullah, hizbüşşeytan* vb. terimler karşımıza çıkar.

Dilin aslında, birçok dilden oluştuğunu coğrafyaya, zamana ve toplumsal katmanlara göre çeşitlendiğini biliyoruz. Meslek, yaş, cinsiyet, toplumsal statü grupları vb. ayrımların yarattığı bu değişiklere, farklı siyasi düşüncelerin dillerini de dahil ederek bunların tamamına *politik jargon* adını

ederiz.' 'Terörist kelimesi BBC yayın kurallarına göre mümkün olduğunca kullanılmasından kaçınılması tavsiye edilen bir kelimedir. Örneğin İngiltere'de yıllarca bombalı saldırılar yapan İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu IRA için terörist örgüt ifadesi benimsenmemiştir. Bundan uzak durulmuştur. İrlanda'daki Katolik halkın tepkisini çekmemek için bu yapılmıştır.' (BBC).

² 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na göre terör '*baskı, cebir, şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle anayasada belirtilen cumhuriyetin temel niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik ve ekonomik düzenini değiştirmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak ve yıkmak veya ele geçirmek temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemler'dir.*

verilebiliriz. Politik jargonlar toplumsallaşmanın, bir gruba ait olmanın en önemli göstergesi, aynı söylemi kullananlar grupların dayanışma aracıdır (bk. Chambers 1995: 152, 153).

Politik jargonlar, toplumsal-siyasal olguların, sorunların toplumdilbilimsel yansımasıdır. Aşırı ideolojilerin mensuplarının ve şiddeti bir araç olarak kullanan örgütlerin jargonu; ölçünlü dilin sınırları içinde, ancak söz varlığı, söz varlığına yüklenen anlamlar, kimi klişe dilbilgisel yapılar ile bazen onunla ortak, bazen belirli örgüt ya da gruplara özgü özel bir dil ve üsluptur.

Kuşkusuz, dini referans gösteren bir terör örgütünün *diyalekti* ile, bölücü terör örgütünün *diyalekti* ortak paydalı söylemler bulunmakla birlikte, temelde birbirinden farklıdır. ‘*Her gün aşura, her yer Kербela*’, ‘*küresel istikbarî güçler, mustazaf halk yığınlarının iradeleri üzerinde tahakküm...*’ ve ‘*bütün dünya işçileri birleşin*’, ‘*2003 planlaması temelinde kapsamlı özgürlük yürüyüşünün uygulayıcıları ve öncü komutanları*’ vb. klişe ifadeler, farklı dilleri ve üslupları yansıtıyor. Gerçi dini referans alan söylemler, Marksist söylemlerden yararlanmaktadır: Marksist ve bölücü tabanlı sol söylemlerin *şehit* vb. birkaç klişe dışında, dinî terminolojiyi kullanmadığı görülüyor.

Aynı ideolojiden ya da inançtan beslenen gruplar arasında da söylem farklılıklarının, âdeta, aynı diyalektin, alt değişkelerinin bulunduğunu görüyoruz. Dilbilimsel farklılıklar ile politik farklılıklar arasında Boşnak-Sırp-Hırvat, Hintli-Pakistanlı ve Soranî-Kırmancî ayrımlarının temsil ettiği siyasal gruplar örneklerinde olduğu gibi, doğrudan bir ilişki vardır. Bu siyasal grupları birbirinden ayıran farklar genellikle etnik ve dilbilimseldir.

4.1. Politik Jargonların Bazı Ortak Özellikleri

Bir Sapir-Whorf varsayımı olarak dil, dünyayı algılama biçimini tayin eder (Thomas & Wareing 1999). Politik jargonlar yazı dilinin özel türü olarak kimi belirgin özelliklere sahiptir. Bu özellikler sempatic ve militanlarının dünyaya bakış açıları, düşünce ve eylemleri ile doğrudan ilgilidir.

4.1.1. İdeolojik içerik: Anlatımın yoğun bir ideoloji içermesi, politik jargonların en önemli özelliğidir. Örgüt söylemleri, ideolojilerinin yarattığı kuram ve pratiklerin dışı vurumudur. Mutlak doğruları içeren (!) bu söylemler her anlam düzeyinde kendi doğrularını empoze etmeye dayalıdır, doğal olarak uzlaşmaya değil, çatışmaya eğilimlidir. ‘*tek yol....*’, ‘*kahrolsun...*’ klişeleri yaygındır, zaman zaman ‘*ya...ya....*’ seçeneği de sunulabilir.

4.1.2. Başat dil ve üslup: İdeolojik örgütler, doğaları gereği toplumsal yapı içinde en etkin gruplardır. Mevcut siyasal sisteme karşı çıkan, sistemi değiştirmeyi ve yıkmayı hedefleyen örgütler, bu ‘misyon’larına uygun ‘*Halkların birleşik devrimci duruşunu yaratalım!*’ gibi başat bir dil ve üsluba sahiptirler. Dil, konuya bağlı olarak kısmen azalmak ya da çoğalmakla birlikte, yoğun bir ‘enerji’ içerir. Bu enerjinin kaynağı, ideolojinin yarattığı politik güçtür.

4.1.3. Karmaşık dil ve üslup: Örgüt söylemlerinin soyutlama, söz dizimsel karmaşıklık içeren seçkin anlatım biçimlerine (elaborated code) başvurduklarını görüyoruz. Bu kontrollü karmaşık dil ve üslup, genellikle ideolojinin karmaşıklığından kaynaklanır. Bir tür gizli dille kaleme alınmış temel kaynakları açıklayan ve yorumlayan teorisyenler bir yandan ‘kutsal’ metinleri şerh etmenin

saygınlığına sahip olurken, bir yandan da sempatican ve militan kitle, bir mürit iştiyak ve heyecanıyla, anlamaya çalıştıkları bu dil ve üslubun Mankurdu hâline gelir.

4.1.4. Yoğun çarpıtma ve Yanıltmacalar: Politik söylemler, beşerî olguları ideolojilerin kalıplarıyla ve bakış açılarıyla yorumlamaya değerlendirmeye dayalıdır. Ancak ideolojilerin çok boyutlu beşerî olguları donmuş bakış açılarıyla değerlendirmeleri, sorunları çözmesi mümkün değildir. Bu durumda, gerçeğin ve doğrunun nesnel koşullarla değerlendirilmesi yerine, dünyayı ideolojinin algıladığı biçimde görmeye yönelik yoğun bir çarpıtılmış kavramlar dünyası gündeme gelir. Aynı *gösteren* ve *gösterilen* birbirine taban tabana zıt kavramlar oluşturur. Artık *savaş*, savaş değil, *barışın kurulmasıdır*; *terör*, *terör* değil, *meşru savunma*'dır.

4.1.5. Kavramların klişeleştirilmesi ve klişe dil bilgisel yapılar: Politik jargonlar, genellikle, ait oldukları ideolojilerin felsefelerini, sistemle ilgili farklı alanlardaki analiz ve çözümlerini kitlelere ulaştıracak imkânlarla sahip değildir. Bu durumda ideolojilerin temel kavramları, anlamaya değil, inanmaya hazır kitlelere, sihirli formüller içeren klişeler hâlinde sunulur. Örgüt militan ve sempaticanlarının zihnine 'hakkedilen' bu klişeler bir süre sonra, düşünce dünyasının kuşatılmış sınırlarını oluşturur. Örgüt mensupları ancak ideolojinin ve örgütün yarattığı klişelerden oluşan dilin izin verdiği ölçüde algılama, değerlendirme ve anlatma becerisine sahiptir. Önemli bir bölümü eğitimsiz ya da ilköğretim düzeyinde eğitim gören örgüt militanları ...*temelinde*,*eylem koymak*, *eylemsellik* gibi klişe dilbilgisel yapılar, *emperyalist savaş*, *egemen sınıflar*, *halkların mücadelesi*, *işçi ve emekçi hareketi* gibi klasik terimlerle kendi düzeylerini ve ait oldukları toplumsal katmanı aşan, üst katmanların dilinin prestijinden sınırlı bir söz varlığıyla yararlanmaya koşullandırılır.

4.1.6. Yazılı dile yakın sözlü dil: Tarihi materyalist felsefenin Marksizme kaynaklık ettiğini biliyoruz. Materyalizmden ve Marksizmden yola çıkan siyasi ideolojik hareketlerin söylemleri de bu nedenle, bir ölçüde 'kitabî'dir. Marksist terör örgütlerinin klişeleşmiş kavramlar ve klişe cümle kalıpları aracılığıyla, konuşma dilinin sınırları dışına taşan bu kitabî söylemden geniş ölçüde yararlandıklarını görüyoruz.

4.1.7. Söz envanterinin niteliği: Sol ve bölücü örgütlerin genel olarak Arapça ve Farsça kökenli sözcüklerden kaçınmaya çalıştıkları, buna karşılık batı kökenli ideolojik içerikli terimleri serbestçe kullandıkları görülüyor. Dini referans alan terör yanlısı söylemlerde de, 'öz Türkçe' sözcüklerden beklenenin aksine geniş ölçüde yararlanıldığı, söz envanterinin içine dinî içeriğin serpiştirildiğini görüyoruz. Ancak her *ekol*, kendilerine özgü stereotip söylemlere ve söz envanterine sahiptir (bk. Tablo 3).

4.1.8. Örgütbaşı ve örgüt jargonu: Bölücü terör örgütü ve yandaşları, örgütbaşı tarafından 'geliştirilen' kaynağını aşırı sol ve bölücü söylemden alan Türkçenin özel bir varyantını kullanmaktadır. 'Öztürkçe' sözcüklerle modernleştirilen, Marksist terimlerle beslenen, somutlaştırılmamış, zaman zaman uzun ve anlaşılması zor cümlelerden oluşan ve anlaşılmazlığın yarattığı mistisizmden beslenen bu varyantın, terör örgütü sempaticanları ya da mensupları için

yukarıda belirtildiği gibi, büyüleyici bir etki yarattığı, örgüt mensupları ve yandaşlarının bu varyantı model aldıkları, klişeler ve hazır kalıplar hâlinde bundan yararlandıkları görülüyor.

Bu söylemde, zaman zaman, bölücübaşının (dağda ölen teröristler için) ‘*her ölümle benim bir parçam eksiliyor, beni eksiltmeye ne hakkınız var?*’³ gibi meczup bir sevgi ve liderlik refleksi yansıtan romantik unsurlar da taşıdığını görüyoruz. Aslında ideolojik örgütlerin liderlerinin ve mensuplarının üslupta 1. kişi ağzından anlatımdan kaçınmaları, *cemaate* aidiyetin altını çizen, kişiselliği arka plana atan ‘ben’ dışında başka bir özneyi tercih etmeleri beklenir. Örgütbaşının, *ben*’inin birer parçası olarak nitelediği örgüt elemanları üstünde, örgüt ve örgütbaşı ilişkisinin sınırlarını aşan manevi bir kudret ve tasarruf gücüne sahip olduğuna vehmettiği anlaşılıyor. Örgütü üzerinde maddî ve manevi otorite sahibi olarak, ‘parça’larının yok oluşlarının aynı zaman da kendi yok oluşu anlamına geldiğini, parçaların ise bütünü yok etmeye haklarının olmaması gibi, karmaşık dil ve mantık bulmacalarına dönüşen bu üslup, derin yapıdaki normal dışı duygu ve düşünce dünyasının, yüzey yapıya vurmuş ifade tarzları olabilir.

Birey dilinde bölgesel diyalekt özelliklerinin korunması ile eğitim düzeyi arasında ters orantı bulunması doğaldır. Eğitim düzeyi arttıkça söyleyişteki yerel özelliklerin azalması ya da tersine, söyleyişte yerel izler arttıkça eğitim düzeyinin düşmesi beklenir. Yerel söyleyişler, toplum sesbilgisinin bir konusu olarak toplumsal katmanları belirleyen *katman belirleyicilerinin* tipik bir izidir (bk. Chamber 1995). Söyleyişlerinde yoğun ağız özellikleri taşıyan ve %60’ı cahil-okuryazar ya da ilköğrenim düzeyinde formal eğitim gören terör örgütü mensuplarının ve yandaşlarının örgütbaşınca geliştirilen klişelerin sıkça yer aldığı bu varyantı kullanarak kendilerini ‘avam halk’tan ayıran prestijli bir üst dil (?), bir ‘örgüt dili’ yarattıklarına tanık oluyoruz.⁴

Aslında bütün bu *politik jargonlar* bir bakıma farklı düşünceleri saydamlaştırmakta, aynı kalıptaki ortak tepkilerin, stereotip tepkilerin ve söylemlerin tanınmasını kolaylaştırmaktadır. *Politik jargonlar* âdeta bu yönüyle toplumdilbilimsel bir turnusol kâğıdı işlevi görmektedir.

5. Aldatmanın Dili: Dil Bilimsel Yanıltmacalar ve Manipülasyonlar

Dil, düşünceleri kontrol etmede bir araç olarak kullanılabilir. Belirli örgütsel söylemlerle, örgüt üyelerinin ve kitlelerin düşünceleri yönlendirilebilir, kontrol altına alınabilir. Politik mücadeleler, bir noktada, sözcüklerin anlamlarının maniple edildiği dilbilimsel mücadelelerdir. Marksizmden, Nazizme değin hemen hemen bütün ideolojiler ve politik görüşler çarpıtma ve yanıltmacalardan yararlanır. Çarpıtma ve yanıltmacalarla beslenen söylemler bireyin algılamasını, düşünce tarzlarını etkileyerek istenilen yönde düşünmesini ve hareket etmesini sağlar.

Sözcüklerin, klişe sloganlar kimi zaman gerçek anlamlarının dışında koşullanmış bireyler için büyümlü bir nitelik taşıyabilir. İdeoloji mensupları ve sempatizanları bu büyümlü kelimelerin kendisinden geçirdiği, nesnel akıl yürütme melekelerini yitirmiş *haşhaşiyun* hâline gelir. Böylelikle dil örtülü bir

³ örgütbaşının ‘Meşru Savunma Güçlerine’ başlıklı mektubundan.

⁴ Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları: % 11 Üniversite, % 16 Lise, % 13 Ortaokul, % 39 İlkokul, % 12 Okur-yazar, % 9 Cahil (<http://tem.iem.gov.tr/biliyormusunuz/biliyormusunuz6.php>).

ikna aracı hatta silah hâline getirilir ve bu silâh basın yayın organları ve kitle iletişim araçları ile etkin biçimde kullanılır.

Konuyla ilgili olarak George Orwell'in *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört* (ilk baskısı 1949) adlı romanı örnek olarak gösterilebilir. Orwell romanında bu tür yanıltmacaları çarpıcı biçimde sergiler. Baskın politik sistem İngos'un (İngiliz Sosyalizmi) uygulandığı hayalî totaliter bir toplumda, sistem bütün vatandaşları *Yenidil* olarak adlandırılan dili kullanmak zorunda bırakır. Bu dil insanları, sistemin öngördüğünün dışında hiçbir şey düşünemez hâle getirir.

Terör örgütünün propaganda stratejisinin, belirli söylemlerin ayrılıkçı nasyonal-sosyalist ideoloji ile şekillendirilmiş *Yenidil*'in çarpıtmalarına dayalı olduğunu görüyoruz. Bu dilbilimsel çarpıtma ve yanıltmacalar şu başlıklar altında toplanabilir (kavramlarla ilgili olarak bk. Mesthrie vd. 2003: 330).:

- Örtmece ve karıştırma
- Abartma
- Yeni Kavramlar Yaratma ve Arkaik Kavramlardan Yararlanma
- Kendine mal etme
- Etno linguistik farkları gündeme getirme
- Yerel dilden yararlanma
- Harf ve alfabe farklılıklarını vurgulama
- Etnik özel adları gündeme getirme

5.1. Örtmece ve Karıştırma: Dil içi doğal gelişmelerin dışında, çarpıtmalarla, sözcükler, kendi kavram alanlarının dışında, kimi zaman anlattıklarının tam tersini ifade edecek biçimde kullanılabilir. Örneğin, Bosna Savaşı ile gündeme gelen *etnik temizlik* ifadesi aslında 'kitlelerin vahşice öldürülmesi' anlamına taşıyordu.

Örtmece ve karıştırma saldırganın, kendi saldırganlığını gizlemesi, eylemlerini kabul edilebilir, hatta ideal hareket tarzları olarak göstermesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter yapısını değiştirmeye, topraklarının bir kısmını koparmayı amaçlayan bu yolda binlerce kişiyi katleden bölücü terör örgütü *Kürdistan İşçi Partisi* (pkk) adıyla emekle, iş ve işçiyi hiçbir ilgisi bulunmayan terör yoluyla sahneye çıkmıştır. *Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi* (kadek), *Halk Kongresi* (kongra-gel) vb. taktik ad değiştirmeler de benzer biçimde kavram kargaşası yaratmaya yöneliktir. Terörist hareketin jargonunda terör, '*önder aponun öncülüğünde gelişen barışçıl, çözümleyici mücadele süreci, demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi ulusal kurtuluş stratejisi*'; kitlelerin örgüt tarafından kışkırtılması, sokağa dökülmesi '*pasifizmi kıran eylemler*'; bu tür eylemlerde kadınların ön plana çıkartılması ise '*önderliğin kadın duyarlılığıyla sahiplenilmesi*' anlamında kullanılmaktadır.

Karıştırma ise örtme ile iç içe olmakla birlikte, belirli faaliyetleri gizleyen bir jargon kullanılmasıdır (bk. Mesthrie 2003: 330). Örneğin, *saldırı* sözcüğünün 'saldırganlığı' yerine, *savunma* sözcüğünün 'masumiyeti'nden yararlanarak güvenlik güçlerine karşı bombalama, taciz, baskın, mayınlama, sabotaj vb. terör eylemleri düzenlenmesinin *aktif savunma* ya da *savunmaya yönelik karşı*

gücü uğraştırma olarak adlandırıldığını; barışçı, demokrat içerikli, *savunma* görünümlü sözcüklere terörist içeriğin ustalıkla ilişitirildiğini görüyoruz.

5.2. Abartma: En az çaba ile en çok verimi almaya çalışan, ölüden çok, korkan kitleler isteyen terör örgütleri yürüttükleri propaganda sürecinde karşı tarafın alabildiğine kötülenmesi ya da kendi eylemlerinin yüceltilmesini esas alır.

Güvenlik güçlerinin kitlesel kışkırtmalara karşı kanunlar çerçevesindeki önlemleri, örgüt jargonunda '*halka yönelik düşmanca tutum*', '*demokratik eylemlerde bulunan kitlelere saldırma*'; terörist eylemlere karşı yaptığı operasyonlar ise '*imha savaşı*', '*şiddetten medet umma*', '*inkâr ve imha politikalar*' söylemleriyle mahkûm edilmeye çalışılırken, terör örgütünün terörü '*anti sömürgeci savaşım*'dir (bk. Tablo 2).

Psikolojik harp yöntemlerinden biri olarak, asılsız ve çarpıtılmış bilgiler ve sözcükler sürekli olarak tekrarlanarak kamuoyunda önce şüphe uyandırılmakta, ardından kimi çevrelerde bu dezenformasyon, bir gerçekmiş gibi algılanmaya başlamaktadır.

5.3. Yeni kavramlar yaratma ve arkaik kavramlardan yararlanma

Leksik yaratmalar, dilde var olmayan yeni söylemlerin oluşturulmasıdır. Arkaik kavramlardan yararlanma ise, unutulmuş ideolojik terminolojinin canlandırılmasıdır. Örneğin Türkçe sözlükte yer almayan *eylemsellik* sözcüğünün bölücü kampanyanın bütün fraksiyonlarında sıklıkla kullanıldığını görüyoruz. Soğuk Savaş döneminin arkaik *demokratik cumhuriyet* ifadesi bölücü örgüt tarafından canlandırılan arkaik bir klişedir. *Demokratik cumhuriyet*, bir yandan yeni bir devlet yapılanmasını ifade ederken, bir yandan da mevcut cumhuriyetin demokratik olmadığı yargısını bilinçaltına işlemektedir. Başka bir *leksik yaratma* örneği olan *demokratik konfederalizm önderi*, Türkiye Cumhuriyeti'nin tek merkezli yapısına bir seçenek olmak üzere *konfederalizm*'i dile getirmekte, dolayısıyla terör örgütünün başına da bu konfederal siyasi yapının önderliği görevini vermektedir (!). Marksist literatürün, *devrimci şiddet* olgusunu hatırlatan *şiddetin yozlaştırılması* yaratması ise aslında örgütsel stratejinin dışına taşan, örgütün amaçlarına hizmet etmeyen, şiddet anlayışını ifade ediyor. Bu yaratma, aynı zamanda şiddetin bir araç ve yöntem olarak kabul edildiğinin de zımnî bir itirafıdır. *Meşru müdafaa amaçlı devlet güçlerini uğraştırma* ise örgüt literatüründe güvenlik güçlerine ve devlet birimlerine yönelik terörist eylemlerdir (bk. Tablo 2).

Leksik yaratmalar ve metaforlar *yasadışı* ya da *önyargılı* söylemleri zahiren de olsa, meşrulaştırmakta veya kabul edilebilir hâle getirmekte, en azından belirli kesimler için *yıkıcı*, *bölücü* olarak nitelendirilemeyecek söylemlere (!) dönüştürmektedir. Kitle iletişim araçları ve propaganda makinesi ile sürekli olarak tekrarlanan bu söylemler, bir süre sonra üzerinde tartışılabilir hâle gelmektedir.

5.4. Mal etme: Ulusal ve uluslararası hukuk, askerlik, siyaset vb. alanlardaki kavramların terör örgütlerinin ideolojilerini ve eylemlerini legalize edecek biçimde jargonlarına aktarmalarıdır. *Ateşkes*, *gerilla*, *asker*, *diyalog*, *çözüm* vb. uluslararası hukuka göre meşru, hükmi şahsiyet olan organizasyonlar arasındaki ilişkilerle ilgili terimlerdir. Güvenlik güçleri, bu tür terimleri kullanmaktan

kaçınırken (bk. Tablo 1) terör örgütü ve yandaşlarınca kullanılan ‘*tek taraflı yürütülen ateşkes*’, ‘*ateşkesin kalıcı olması*’ vb. söylemler meşruiyet kazanma sürecinin birer parçasıdır. *Gerilla* dar anlamıyla ‘asker, silahlı savaşçı’, geniş anlamıyla gayrinizami harbin bir ögesi olarak silahlı kuvvetlerin terminolojisinde bulunan bir terimdir. Bölücü terminolojinin benimsenmesi durumunda teröristlerin suçlu olarak yargılanmaları yerine ‘savaş esiri’ sayılarak uluslararası hukuka tâbi olmaları gündeme gelecektir. Bu konu terörizm ve medya arasındaki ikilemin önemli bir parçasıdır (konuyla ilgili olarak bk. Latter 1988: 28, 29).

5.5. Etno-linguistik farkları vurgulama: Etnik grupları biçimlendiren, diğerlerinden ayırt eden en önemli öge dildir. Toplumdilbilimsel araştırmalar toplumların, bölgesel, yöresel grupların mensuplarına karşı olumlu ya da olumsuz tavır takındıklarını göstermektedir. Bu tavırlar, konuşurun ait olduğu hissedilen bölge, yöre ve dil grubuna bağlı olarak değişmektedir. Kitleler, genel olarak, yüksek statülü aksanlara (ve dillere) karşı olumlu, düşük statülü aksanlara (ve dillere) karşı olumsuz tavır takınma eğilimindedir. Benzer biçimde, kamusal alanda farklı dillerin kullanılmasına karşı tavırlar da genellikle olumsuzdur. Bu durumdaki grupların üyeleri ise, baskın güçlü gruba tâbi olmak yerine, yasal ya da yasa dışı direnme yoluna gidebilmektedir (bk. Padilla 1999: 110-119).

Etnik ayrılıkçı-sosyalist ideolojiye dayalı terörün hareket noktasını, dayandığı tabanın farklı etnik kimliğe sahip olduğunu simgeleme ve bu amaçla dil farklılıklarını ortaya koyma düşüncesi oluşturur. Bu düşünce, Türk vatandaşları arasındaki toplumdilbilimsel farkları her türlü yol ve vesile ile gündeme getirerek, terörist faaliyetlere zemin hazırlayacak çatışma ortamı yaratmayı hedefler. Şiddet ve çatışma ortamı ise terör propagandasının en önemli ögesidir. Bu amaçla, çocuklara etnik ayrımcılığı teşvik eden isim koyma, Türk alfabesinde bulunmayan harfleri talep etme, kamu kurumlarında Türkçe bilmediğini ifade ederek tercüman isteme vb. aşamalardan Türkçenin dışında bir dilin resmi dil olmasını talebe kadar uzanan geniş bir marjda *dilbilimsel terör* faaliyetlerine de başvurulur. Terör örgütü için gerçekte *dil ve kültür haklarının tanınması* vb. retorikler ise, kabul edilebilir, tatminkâr tavizler değil, aksine hareketi gevşeten, zayıflatan taktiklerdir.

5.5.1. Yerel dilden yaralanma: *bijî serok apo*, *bijî newroz* vb. yerel dille üretilen sloganlar özellikle terör örgütlerine yakın basın yayın organlarında kullanılmaktadır. Filistinlilerin İsrail’e karşı kitlesel başkaldırısını ifade eden Arapça *indifada* sözcüğünü örnek alarak *serhildan* sözcüğünün aynı içerik ve bağlamlarla Türkçeye sokulmaya çalışıldığını görüyoruz. Bu klişeler, bölücü psikolojik savaşın bir parçası olarak yandaşları birleştirip örgütlerken, hedef alınan Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı yapılan kitlesel gösterilerde Filistin modeli çerçevesinde, iç ve dış kamuoyunu etkileyecek ortam yaratmayı amaçlar.

5.5.1. Etnik özel adları gündeme getirme: Terör örgütü mensup ve yandaşlarının Güneydoğu Anadolu’daki yer adlarının Türkçedeki karşılıkları yerine *Amed*, *Botan*, *Dersim*, *Serhad* vb. adların kullanımında özel bir gayret ve titizlik gösterdiklerini gözlemliyoruz. Toponomi ve öroloji terimleri *dilbilimsel tapular* olarak coğrafyanın mülkiyeti ile ilgili bir kanıttır. Bu coğrafya parçalarının Türkçede tescil edilmiş biçiminin dışında bir dille adlandırılması, devletin egemenlik haklarının reddi,

ayrılıkçı ve bölücü talepleri gündeme getirme, zamanla bu taleplere meşruiyet kazandırma planının bir parçasıdır.

Son dönemlerde çocuklara yöresel olarak kullanılan geleneksel adlar yerine, kimi çevrelerde etnik kimliği ön plana çıkaran özel adların verilmesinin teşvik edildiğini, bir kısım şarkıcı, türkücü şahsın, farklı etnik kökeni simgeleyen *x*, *w* gibi yabancı harflerle destekli bu tür adları kullandığını görüyoruz. Etnik kimliği vurgulayan bu, siyasi amaçlı ve sistemli ad koyma girişimleri, yeni harf taleplerini de gündeme getirerek hukuki meşruiyet kazanmaya çalışmaktadır. 1587 sayılı Nüfus Kanunu'nun 15. maddesindeki '...millî kültürümüze, ahlak kurallarına, örf ve âdetlerimize uygun düşmeyen ve kamuoyunu inciten adlar konulamaz.' hükmü, Türk demokrasisinin eksikliği devlet baskısı vb. söylemlerle ulusal ve uluslararası alanda mahkûm edilmeye çalışılmaktadır. İç ve dış çevrelerin bu girişimleri, üniter devlet yapısını değiştirmeye yönelik dilbilimsel terör kampanyanın parçasıdır.

5.5.2. Harf ve alfabe farklılıklarını vurgulama

Irak ve Suriye'de Arap harfleri kullanılırken, Türkiye'de, yerel dilin yazımı için Türk alfabesini model alan ancak *ê*, *w*, *x* harflerinin de yer aldığı bir alfabenin geliştirildiğini, görüyoruz.⁵ *newroz* sözcüğüyle simgeleşen bu harfler etnik ve linguistik farklılığı vurgulamaya yöneliktir. Alfabeler de devletin bağımsızlığının ve egemenliğinin simgesidir. İç ve dış siyasi dayatmalarla, egemen devletlerin alfabelerini yeniden düzenlemelerine ilişkin bir örnek yoktur. Türk dilinin sesbirimlerini gösteren Türk alfabesine, Türk dilinde bulunmayan sesbirimlerin karşılıklarının konması, zımnen, başka bir dilin yasal süreçlerde geçerli yazı dili hâline gelmesinin ilk basamağını oluşturacaktır.

6. Basında Terör Haberlerinin Verilişi ile ilgili Dil ve Üslup

Terör örgütlerinin faaliyetlerini sürdürebilmeleri için silahlı ve silahsız propagandanın ne denli önemi olduğu biliniyor. Bir bölüm basın yayın kuruluşunun haber ve yorumlarını sunarken zaman zaman terör örgütlerinin propaganda taktiklerinin tuzağına düştükleri anlaşılıyor.⁶ '*Güvenlik*

⁵ Dil her şeyden önce sözlü bir sistemdir. Herhangi bir dil, yapılacak düzenlemelerle tüm alfabelerle yazıya geçirilebilir. Ancak kimi alfabeler belli dillerle âdeta özdeşleşmiştir. Farklı toplulukların dillerini yazıya geçirirken tercih ettikleri alfabeler, bu toplulukların kültürel kimlikleri ve gelecekle ilgili iradeleri ile yakından ilgilidir. Kiril alfabesi, Slav dünyasının, Grek, Ermeni, Süryani alfabeleri bu kültürlerin, Arap alfabesi İslam dünyasının simgesi olarak değerlendirilir. Çağdaş Batı kültürünü model alan veya yazı sistemine geç sahip olan topluluklar genellikle Latin tabanlı alfabeleri kullanmaktadırlar. Ancak Latin tabanlı alfabeler bile farklı kültürlerin farklılıklarını simgelemesine engel değildir. *Umlaut* olarak bilinen üstü iki noktalı *a* harfi (ä) Alman kimliğinin, aksanlı *e*'ler (é, è) Fransız kimliğinin birer simgesi olarak değerlendirilir. Benzer şekilde 1928 Alfabe Devrimi ile *ğ*, *ö* vb. harflerle bu alfabaya diğerlerinden farklı olduğunu ortaya koyan, Türk kimliği kazandırmayı amaçlayan yaklaşımı görüyoruz. Sovyetlerin dağılmasının ardından Latin alfabesini benimseyen Türk cumhuriyetlerinde ortak bir alfabede buluşamamanın temelinde, dil içi nedenlerin yanı sıra, etnik kimliğini vurgulama, diğerlerinden farklılaştırma iradesini de seziyoruz.

⁶ Bu tuzağa düşmenin yol açabileceği sonuçlar ve kitlelerde yaratabileceği izlenimler, öncelik sırası olmaksızın, şu şekilde özetlenebilir:

- Teröristlere istihbarat sağlanması
- Teröristlere başarısız eylemlerinden ders çıkarmalarını sağlayacak verilerin sunulması
- Güvenlikle ilgili zafiyetlerin ve açık noktaların sergilenmesi
- Güvenlik güçlerinin operasyonlarıyla ilgili ayrıntıların verilmesi, güvenlik güçlerinin teşhir edilmesi
- Teröristlerin eylemlerine hak verdirecek, kamuoyunda sempati havası yaratacak ortam yaratılması, bu yolla terör faaliyetlerine meşruiyet kazandırılması
- Terör örgütlerinin kurumsallaşmış, resmi organizasyonlar olarak kabul edilmesi, doğal olarak devlet organlarıncı muhatap kabul edilmesi

birimlerinin, örgütün koşulsuz/süresiz ateşkes ilan edeceği beklentisi içinde bulunduğu, ‘*bir siyasi partinin ateşkes çağrısı*’, ‘*dağdaki silahların susması*’, ‘*dağdaki kuvvetler*’, ‘*savaş*’, ‘*barış çağrısı*’, ‘*PKK üssü*’, ‘*PKK kuvvetleri komutanı*’ vb. medya terminolojisi ve dili, terörünü meşru gören örgütün, kendi dışında meşrulaşma arayışının önemli bir aşamasıdır.

Terör örgütlerinin söylemlerini ve eylemlerini meşrulaştırmak amacıyla kullandıkları dilbilim savaşının, sempatizan basın tarafından ‘başarılı’ biçimde geliştirildiğini görüyoruz. Yerli, yabancı; legal ve illegal sempatizan organlar yazılı, sözlü, görüntülü ve elektronik ortamdaki yayın faaliyetleri aracılığıyla terör örgütlerinin söylemlerinin ve terminolojisinin esas olduğu, çoğu düşmanca ve ırkçı bir dil ve üslupla doğrudan terör sözcülüğü yapmaktadırlar. Böylelikle herhangi bir bölücü terör eylemi, ulusal basının önemli bölümünde olduğu biçimiyle verilirken, sempatizan yayın organlarında pozitif yansımalarla yer bulmaktadır.

Medyanın potansiyel gücünün, aynı olay ya da kişilerle ilgili haber verilirken farklı hatta birbirinin aksi yönlerde kullanılabilmesi, yani aynı olayın öykülenmesindeki farklı versiyonlar ve bakış açıları dilbilimcilerin ilgi alanındadır. Aşağıda 2005 yılı Temmuz ayı içinde Erzincan civarında kaçırılan bir asker ile ilgili olarak basın kuruluşları tarafından ulusal medyada ve terör örgütü sempatizanı bir basın organında verilen haberin ilk cümleleri dil, üslup ve terminoloji açısından değerlendirilmiştir:

★ ‘*PKK’lı teröristler Tunceli-Erzincan Karayolu’nda yolcuların para ve ziynet eşyalarına el koyup, bir jandarma erini kaçırdı.*’ (Hürriyet, 12 Temmuz 2005).

Ulusal basında yayımlanan haberin verilişindeki bazı önemli noktalar şöyle sıralanabilir:

- Örgütün bilinen adı veriliyor.
 - Örgütün terörist niteliği vurgulanıyor.
 - Yer adları resmî biçimleriyle veriliyor.
 - Olayın sivil yolculara yönelik soygun, gasp ve askerin kaçırılma eylemi olduğu bildiriliyor.
- Haber meydana geldiği biçimiyle yansıtılıyor.

Kaçırma olayını ulusal medyadan daha önce öğrenen (!) ve bunu ayrıntılarıyla gündeme getiren terör örgütü sempatizanı basın organlarında ise haberin devamı şöyle sunulmaktadır:

◆* ‘*Koma Komalên Kurdistan (KKK) Yürütme Konseyi Başkanı.....Dersim’de HPG gerillaları tarafından esir alınan askeri serbest bırakmaya hazır olduklarını söyledi.*’ (11 Temmuz 2005).

Bu haberle ilgili bölücü örgüt sempatizanı basın organında yer alan ifade ise;

I. *Terör örgütü* ibaresi kullanılmıyor.

- Haber, eylemi gerçekleştiren örgütün elebaşısının ağzından veriliyor.
- Örgütün biriminin adı yerel dille ve Türkçe olarak veriliyor.

•Terör örgütünün güvenlik güçleri ile başa çıkabilecek güç ve kudrete sahip olması
•Terör örgütlerinin jargonunun ve terminolojisinin kullanılması vb.

- Türk alfabesinde bulunmayan, yerel dil için hazırlanan alfabe kullanılıyor.
- Tunceli* yerine *Dersim*,
- Terörist* yerine *gerilla*,
- Kaçırmak* yerine *esir almak* terimleri kullanılıyor.

Haberde örgütün, terörist niteliğini vurgulayan herhangi bir ibare görülüyor; aksine kuruluş şemasına uygun olarak adı açık biçimde yazılıyor. Açık adın yanında, resmî yazışma tekniğine uygun biçimde kısaltması gösteriliyor. ‘Yürütme konseyi’ gibi terimlerle örgüt kendisine önem atfetmeye çalışırken, bu atıf sempatican basın tarafından da benimseniyor. Böylelikle, örgütün kurumsallaşmış, hükmi şahsiyet kazanmış siyasi-askerî bir organizasyon olduğu teması işlenirken, devletin karşısında resmî bir oluşum bulunduğu havası yaratılıyor.

Haber, olayı gerçekleştiren örgütün elebaşısının ağzından ve tam metin verilerek, örgüte doğrudan propaganda imkânı sağlıyor. Haberin içeriğinin ve sunuluş tarzının, terör örgütünün sivil toplum örgütleri aracılığıyla devlet organları ile temas kurma, muhatap alınma, doğal olarak zımnen tanınma taktiğini geliştirmeye yönelik olduğu görülüyor.

Haber metninde örgütün adı ve elebaşının görevi verilirken, *ê* harfinin kullanılması, *Kürdistan* yerine *Kurdistan* imlası, yerel dil için geliştirilen yazım kurallarının esas alındığı dikkati çekiyor. Böylelikle ayrı bir dil ve alfabe, dolayısıyla ayrı bir etnik grup ve bu etnik grubun örgütü vurgulanmış oluyor.

Resmî adı *Tunceli* olan bölge *Dersim* olarak adlandırılıyor, bu yolla bir yandan devletin egemenlik hakkı yok sayılırken, bir yandan da bölücü, ayrılıkçı etnik ve siyasi-coğrafya tezi gündeme getiriliyor.

Terör örgütünün ‘gerilla’ kapsamına girmek için gösterdiği çaba, basın organı tarafından *HPG gerillaları* vb. ifadelerle desteklenirken, terörist nitelik gündemden düşürülüyor. Üstelik *esir almak* ifadesiyle uluslararası hukuka, Cenevre Konvansiyonu’na tâbiyeti gerektiren askerî terminoloji kullanılıyor, aynı zamanda bölgede terör değil, iki silahlı güç arasında bir savaş durumu bulunduğu vurgusu yapılıyor. Böylelikle güvenlik güçleri ile bu güçlerin karşısında bulunan bölücü terör örgütü yerine aynı uluslararası hukuka tâbi iki askerî gücün ulunduğu izlenimi yaratılıyor.

7. Sonuç

Küçük ve sınırlı grupları temsil eden aşırı sağ ve sol terörizmin söylemlerinde genellikle, *biz* ve *onlar (düşman)* ayırımına dayanan, düşmanca bir üslup, hatta pejoratif bir düşmanlık üslubu sergilenmektedir.

Terör örgütünün söylemlerinin ise ‘dikkatli’ ve ‘özenli’ dil kullanımı örnekleri olduğu söylenebilir. Örgütbaşı tarafından ‘meşru savunma örgütü’ (?) olarak nitelenen bölücü örgütün açıklamalarında ‘çözümün gelişmesi için meşru savunmanın esas alınması’, ‘meşru savunma çizgisinin mücadelenin temel çizgisi, barışın ve çözümün ana dinamiği olması’ vb. söylemlerle, sürekli olarak meşruiyet vurgusu yaptığını görüyoruz.

Örgütün, örtmecelerle gizlemeye çalıştığı şiddet eylemlerini sürdürürken, söylemlerin *ciddiyet rolü oynama, barışçıl mesaj verme, kendisini mağdur ve haklı durumda gösterme, Türkiye Cumhuriyeti tarafından muhatap alınma* vb. amaçlarla bilinçli ve kontrollü biçimde kurgulandığı anlaşılıyor. ‘TC’, ‘TC Devleti’ vb. sözüm ona tahkir öğelerine ise bu açıklamalarda pek yer verilmediğini görüyoruz.

Ayrıca örgüt; taban bulduğu zannından hareketle, örgütbaşını kurtarma, terör sorununu etnolingüistik temelli meşru halk savaşı konseptine oturtarak konuya uluslararası çevrelerin müdahil olmasını sağlamak amacındadır. Bu nedenle, terör örgütü *eylem ve söylemlerini yeniden düzenleme, kendisini kontrol etme ihtiyacı* içindedir.

pkk/kongra-gel geliştirdiği örgüt jargonuyla *meşru savunma sınırları aşmama* (!) ilkesini benimsemiş, *savunma savaşını* (!) Birleşmiş Milletler’in karar aldığı *meşru müdafaa hakkına* göre ve *uluslararası yasalara uygun biçimde yürütmeyi* esas almıştır (!).Bölücü terör örgütünün bu taktikleri, eylemlerinin polisiye olay ve terör suçu sayılmasının yarattığı uluslararası olumsuz koşullardan kurtulmak ve terminolojik çarpıtmalarla askerî statü kazanmaktır.

Barışçıl, iyi niyetli, demokratik bir görünüm veren, ancak ulusal ve uluslararası askerî ve siyasi terminolojiyi çarpıtarak, maniple ederek kullanan bu söylem, örgütün kısa ve uzun vadeli taktik ve stratejisinin önemli bir parçasıdır. Terör örgütü ‘dil ve kültür hakları’nın tanınması vb. söylemleri dahi ‘*halkın kendi varlık nedeni olan değerlerden uzaklaşması ve kürt ulus örgütlülüğünün bertaraf edilmesi*’ olarak kabul etmektedir. ‘*Aktif saldırı*’ aşamasından ‘*aktif savunma*’ aşamasına geçen (!) terör örgütünün ‘*demokratik cumhuriyet*’, ‘*demokratik konfederalizm*’ söylemleri, ‘*dört parçadan oluşan kürdistan*’ın birleştirilmesi yolunda ancak ara bir aşama olacaktır.

Terör örgütlerinin jargonunda yer alan seçilmiş terimlerin medyada ve kamuoyunca bilinçsizce kullanılması, bu terimlerin içerikleri ile birlikte dile nüfuz etmesini ve düşünce dünyasında yer bularak doğallaşmasını sağlayacaktır.

Bölücü örgütün dili kullanma ve maniple etmedeki becerisi, ulusumuzun ve devletimizin, donanımlı, hazırlıklı dış destekli bir iç düşman ile karşı karşıya olduğunu gösteriyor; ancak tarihsel, toplumsal, siyasal, tabanlı sorunları sömüren terörizmle mücadelede çözüm yalnızca terör örgütlerinin silahla yok edilmesine dayalı değildir. Bu yolda teröre karşı, terör örgütünün kavram ve terminolojisiyle hareket etmeyecek kontrollü bir dil ve üslup geliştirilmesi de gerekiyor.

Tablo 1**Güvenlik Güçlerinin Söylem Örnekleri**

<ul style="list-style-type: none">★ teröristler★ terör örgütü★ pkk/kongra-gel terör örgütü	TERÖR ÖRGÜTÜ VE TERÖRİSTLER
<ul style="list-style-type: none">★ operasyon★ bölgenin huzur ve güvenliği için icra edilen arama tarama faaliyeti★ çatışma★ emniyet görevi icra etme★ Güvenlik Güçlerinin, terör örgütü ile mücadelesi★ sınır tanımayan uluslararası terörle mücadele★ tehditlere karşı mücadele★ terör örgütü mensupları ile karşılaşma/bir grup terörist ile temas sağlama★ bölge (olayın cereyan ettiği mahal)★ teröristlerin yakalanması	TERÖRİZME MÜCADELE
<ul style="list-style-type: none">★ eylem/ terör eylemleri★ Güvenlik görevlisini şehit etme★ mevcut huzur ve güven ortamını bozma★ terör eylemleri★ terör örgütünün kontrolündeki yayın organları ve internet siteleri★ terör saldırıları★ ateş açma★ silahlı saldırı★ terörü tırmandırma★ varlığını sürdürdüğünü kanıtlamaya çalışma★ Türkiye aleyhinde kamuoyu oluşturma	TERÖRİSTLERİN FAALİYETLERİ

Tablo 2**Terörist Söylem Örnekleri**

<ul style="list-style-type: none">• polis, özel tim, ajan vb. güvenlik kuvvetleri• TC• TC devleti• sömürgeci TC devleti• Türk devleti• Türk devletinin ordu güçleri	GÜVENLİK GÜCÜ FRI
<ul style="list-style-type: none">• kürdistan özgürlük gerillaları• gerilla/savaşçı• hpg (halk savunma güçleri) gerillası• halk kurtuluş kuvvetleri• kkk (<i>koma komalên kurdistan</i>) sistemine bağlı güçler• kürdistan silahlı kuvvetleri• kürt politik güçleri• gerilla güçleri	TERÖR ÖRGÜT VE TERÖRİSTİ FR
<ul style="list-style-type: none">• aktif savunma stratejisi• kürdistan ulusal kurtuluş savaşı• anti sömürgeci savaşım• demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi ulusal kurtuluş stratejisi• direniş• gerillaların eylemleri• kendi topraklarında kendini savunma• haklı ve meşru silahlı savaşım• meşru savunma çerçevesinde cevap verme• meşru savunma kapsamı içinde silahlı direniş• meşru savunma savaşı/mücadelesi /çizgisi/süreci• özgürlük hareketi/davası• savaş/direnme/mücadele/çatışma• savaşı kontrol altında yürütme/savunma savaşı• savaşı uluslararası yasalara uygun biçimde geliştirme• savunmaya yönelik karşı gücü uğraştırma• ulusal kurtuluş savaşı• kürt ulusal ve demokratik hareketi	TERÖRİST EYLEMLER

<ul style="list-style-type: none"> • barışçıl, demokratik eylem • direniş • <i>Amed</i> serhildanı • eylemselliği devam ettirme • eylemsellikleri 8 mart ve <i>newroz</i> süreci ile bütünleştirme • kitlelerin yürüttüğü demokratik eylemsel süreç • pasifizmi kıran eylemler • sivil itaatsizlik • siyasal demokratik mücadele • yasal kitlesel eylemler ile <i>serhildan</i> hareketini geliştirme 	<p>AYAKTANMA PROJELERİ</p> <p>SİLAHSIZ TERÖR VE</p>
<ul style="list-style-type: none"> • TC ve TSK'nin sindirmeci ve dağıtmacı saldırıları • demokratik eylemde bulunan kitlelere saldırı/tahammülsüz davranma • devlet terörü • gerillaya ve halka karşı pervası şiddet ve devlet terörü uygulama • halka yönelik düşmanca tutum • halkın özgürlük dinamiklerini ortadan kaldırma • imha operasyonları/ savaşı • inkâr ve imha politikaları • yok etmeci operasyonlar • saldırı • anti kürt cephe yaratma • şiddetten medet uman yaklaşımlar • Türk devletinin kürt halkına karşı yürüttüğü savaş • Türk devletinin psikolojik özel savaş yöntemleri • TC'nin sömürgeci devlet politikaları 	<p>GÜVENLİK GÜÇLERİNİN</p> <p>ÖNİMLİ VE OPERASYONEL</p>

Tablo 3

Teröristbaşı ve Terör Örgütü İle İlgili
Stereo Tip Söylemlere Örnekler

	örgütbaşı'nın adlandırılması	pkk/kongra gel'in adlandırılması
★ Devletin resmî söylemi	hükümlü aö terör örgütü elebaşı aö	terör örgütü
★ terör örgütü karşıtlarının söylemi	bebek katili	eli kanlı çete
★ terör örgütünün söylemi	siyasi irade başkan apo kürdistan demokratik konfederalizm önderi (sayın)ö...(!)	gerilla meşru savunma güçleri
★ terör örgütü yandaşlarının söylemi	kürt ulusal önderi	silahlı muhalefet dağdakiler gerilla

Kaynaklar⁷

⁷ Bu çalışmada terör örgütleri ve sempatanlarının yayınlarıyla ilgili bibliyografik künye verilmemiştir.

- Atkins, Stephen E. (1992), *Terrorism : A reference handbook*, Calif., U.S.A.: ABC-Clio.
- Chambers, J. K. (1995), *Sociolinguistics Theory*, London & New York: Routledge.
- Latter, Richard (1990), *Terrorism and media: Etical ve Practical Dilemmas for Government, Journalists and Public*, London: HMSO.
- Kishore, Nand (1989), *International Terrorism: A New Kind of Conflict*, Ram Nagar, New Delhi: S. Chand & Company Ltd.
- Padilla, Amoda M. (1998), "Psychology", *Language and Ethnic Identity*, Oxford.
- Mesthrie, R & J. Swann (2003), *Introducing Sociolinguistics*, Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Thomas, Linda S. Wareing (1999), *Language, Society and Power, An Introduction*, London & New York: Routledge.
- <http://tem.iem.gov.tr/biliyormusunuz/biliyormusunuz6.php>
- http://www.bbc.co.uk/turkish/europe/story/2005/07/050714_erdogan_bbc.shtml